

Asia: VN/6909/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne ammatillisen osaamisen parantamiseen myönnettävän palkkatuen keston muuttamisesta harkinnanvaraiseksi ja keston jatkamisen edellytyksistä (88 §:n 1 momentin 1 kohta ja 89 §:n 1 momentti)

-

a. Työttömyyden pitkittymisen todennäköisyyden arvioimisesta luopuminen (nykyisessä 82 §:n 2 momentissa: "Jos tuella palkattava on ollut työttömänä välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä yhtäjaksoisesti alle 12 kuukautta, palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että henkilön työttömyys ilman palkkatuen myöntämistä todennäköisesti kestäisi yli 12 kuukautta.")

-

b. nykyinen ryhmä "ei ole ollut ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana" muutettaisiin muotoon "ei ole ollut vakinaisessa ansiotyössä kuuden edellisen kuukauden aikana" (82 §:n 1 momentin 5 kohta).

-

c. muun samoihin palkkakustannuksiin myönnetyn tuen huomioiminen (84 §:n 1 mom. 6 kohta)

-

3. Lausuntonne säädösteknisistä muutoksista

-

4. Lausuntonne vaikutusten arvioinnista

-

5. Lausuntonne starttirahaa koskevasta ehdotuksesta

Suomen Uusyrityskeskukset pitää lausuntoehdotusta starttirahan osalta hyvänä.

Ansaintaperusteinen malli nopeuttaa yritystoiminnan käynnistymistä. Maksatusperusteinen malli viivästyttää yritystoiminnan aloittamista, koska samalle kuukaudelle ajoittuvat vanhat palkat,

lomakorvaukset tai muut aiemmin ansaitut maksut vähentävät starttirahaa tai estävät sen maksamisen. Tämän vuoksi yrittäjä siirtää yritystoiminnan aloittamista ja starttirahan hakemista, jotta kuukausi ”puhdistuu”. Ansaintaperusteinen malli poistaa tämän viiveen ja tukee yritystoiminnan käynnistymistä oikea-aikaisesti.

Ansaintaperusteisessa maksatusmallissa myös hallinnollinen taakka kevenee. Ansaintaperusteinen maksatus vähentää tarvetta jälkikäteisille selvityksille, korjaaville päätöksille ja takaisinperinnöille. Tämä keventää sekä yrittäjän että viranomaisen hallinnollista kuormaa ja mahdollistaa resurssien kohdentamisen vaikuttavampaan työhön, kuten yritysneuvontaan ja arviointiin.

Näemme, että myös yrittäjäksi ryhtyvän ennakoitavuus ja luottamus järjestelmään paranevat ansaintaperusteisen maksatusmallin myötä.

Maksatusperusteinen malli on yrittäjälle vaikeasti ennakoitava ja epäselvä. Epävarmuus siitä, maksetaanko tuki vai ei, heikentää luottamusta koko starttirahajärjestelmään ja lisää neuvonnan kuormitusta. Ansaintaperusteinen malli on looginen ja helposti ymmärrettävä.

Lisäksi ansaintaperusteinen malli on oikeudenmukainen, koska erilaisten maksujen ajankohdat vaihtelevat suuresti. Ansaintaperusteinen malli ei huomioi maksuajankohtaa, vaan maksujen todellista ansainta-aikaa.

Mielestämme ansaintaperusteisen maksatuksen myötä myös hallittu siirtymä palkkatyöstä yrittäjäksi mahdollistuu.

Maksatusperusteinen malli rankaisee palkkatyöstä yrittäjäksi siirtyviä, koska viimeiset palkat, lomakorvaukset ja irtisanomisajan palkat osuvat usein yritystoiminnan alkuun. Ansaintaperusteinen malli tukee hallittua siirtymää, joka tutkimusten ja käytännön kokemusten mukaan tuottaa kestävämpiä yrityksiä.

Lopuksi toteamme, että ansaintaperusteinen malli vastaa starttirahan alkuperäistä tarkoitusta.

Starttiraha on tarkoitettu turvaamaan yrittäjän toimeentulo juuri yritystoiminnan käynnistymisvaiheessa. Maksatusperusteinen malli siirtää tuen pois tästä kriittisestä vaiheesta tai heikentää sitä juuri silloin, kun tarve on suurin. Ansaintaperusteinen tulkinta palauttaa tuen sen alkuperäiseen tarkoitukseen, kuten lain 99 §:ssä edellytetään.

6. Muu lausuttava

-

Komi Anneli
Suomen Uusyrityskeskukset ry